

of Ukraine of April 13, 2012]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17?find=1&text=%D0%B2%D0%B8%D1%97%D0%BC%D0%BA%D0%B0#w1_2. [in Ukr.].

6. Pro Natsional'nu politsiyu : Zakon Ukrayiny vid 02.07.2015 [On the National Police: Law of Ukraine of July 2, 2015]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>. [in Ukr.].

7. Pro operatyvno-rozshukovu diyal'nist' : Zakon Ukrayiny vid 18.02.1992 [On operational-search activities : Law of Ukraine of February 18, 1992]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Oleksiy Krizhanovsky. Classification of criminal offenses committed by National Police officers. The article proposes two approaches to the criteria for classification of criminal offenses committed by National Police officers. Depending on the objective and subjective characteristics of specific criminal offenses, the classification of criminal offenses of National Police officers according to the object of criminal offenses (taking into account the peculiarities of other elements of criminal offenses, which identify National Police officers as one of the potential perpetrators these offenses). Based on this criterion, eight groups of criminal offenses have been identified: 1) against a person's health; 2) against property; 3) against public safety; 4) in the sphere of circulation of narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues and precursors; 5) against the established regime of confidential information, which is the property of the state, which ensures state security; 6) against the authority of public authorities; 7) in the sphere of official activity; 8) against justice. The basis of the second approach to the classification of criminal offenses of the National Police identified certain features of the criminological characteristics of this type of crime. It is proposed to include such motivational and targeted orientation of the use of official powers and opportunities of the service, the nature of these opportunities, the place of service of a police officer, the nature of anti-social orientation of the person who committed a criminal offense. On the basis of these features, fourteen groups of criminal offenses were identified. The proposed classifications of criminal offenses of the National Police create the basis for the development of an effective system of measures for their special criminological and individual prevention.

Keywords: *employee of the National Police, criminal liability, classification of criminal offenses, classification criteria, crime.*

УДК 341.322

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-2-295-300

Дарія ЛАЗАРЕВА[©]
кандидат
юридичних наук,
доцент
(Дніпропетровський
державний
університет
внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна)

Андрій МЕЛЬНИЧЕНКО[©]
кандидат
юридичних наук
(Головне управління
національної поліції
в Дніпропетровській
області, м. Дніпро,
Україна)

ПОНЯТТЯ АГРЕСІЇ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ: ІСТОРИЧНИЙ І ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Наголошено на правовій регламентації злочину агресії, який цілком виправдано вважається одним із найтяжчих міжнародних злочинів. Цей злочин становить серйозну загрозу для миру, безпеки та міжнародного правопорядку. Автором досліджено міжнародні документи, які передбачають склад злочину агресії і містять імперативну заборону його вчинення. Поліаспектно досліджено злочин агресії із звернення до історичного аспекту та текстів основних міжнародних документів, які розкривають сутність і зміст злочину агресії, а також передбачають дії, вчинення яких є підставою для кваліфікації злочину агресії.

Ключові слова: *злочин агресія, Міжнародний кримінальний суд, інститут індивідуальної кримінальної відповідальності, злочин проти людства, воєнний злочин, Статут ООН, Резолюції ГА ООН.*

© Д. Лазарева, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5987-6643>

lazareva_d@ukr.net

© А. Мельниченко, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5200-3006>

mav0978015258@gmail.com

Постановка проблеми. Злочин агресії сьогодні є одним із найтяжчих міжнародних злочинів, тому що становить серйозну загрозу миру і безпеці людства, посягаючи на людські блага. Термін «міжнародний злочин» характеризує поняття агресії та агресивної війни, що є сукупністю небезпечних діянь щодо миру, міжнародного правопорядку тощо. Заборона агресії зафіксована у нормах міжнародного права, зокрема у деклараціях, резолюціях, статутах і положеннях тощо. Однак сучасні реалії прямо вказують на недостатність факту закріплення злочину агресії та визнання його як міжнародного злочину, адже ми сьогодні зіткнулися із карколомним руйнуванням усіх принципів, норм і положень, яке роками напрацьовувало міжнародне товариство, щоб назавжди запобігти вчиненню злочину агресії. Цим зумовлена неабияка актуальність питання невідворотності покарання за вчинення злочину агресії як одного із ключових і дискусійних у сучасному міжнародному праві.

Прикладом розв'язання агресивної війни є повномасштабне вторгнення на територію України збройних сил російської федерації, яка до 24 лютого 2022 року вела гібридну війну на тимчасово окупованих територіях. Агресивні дії держави-агресора на території України підпадають під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду, а, найголовніше, містять склад злочину, норми якого викладено у міжнародних і українських законодавчих актах.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питання визначення агресії та пошуку міжнародно-правових засобів протидії їй було предметом досліджень багатьох як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, серед яких треба окремо відзначити внесок таких науковців, як В. Антипенко, М. Баймуратов, М. Буроменський, К. Важна, Ю. Відмар, Ю. Волошин, К. Волтер, М. Гнатовський, Є. Годованик, О. Грінченко, В. Денисова, А. Дмитрієв, В. Євєнтов, О. Задорожний, О. Копиленко, А. Кориневич, Н. Криш, Д. Кулеба, І. Лукашук, О. Мережко, М. Микієвич, В. Мицик, А. Пелле, Л. Тимченко, Г. Фокс, Г. Шварценбергер, О. Шпакович.

Мета наукової статті полягає в дослідженні міжнародного злочину «агресія» в сучасній доктрині міжнародного права.

Виклад основного матеріалу. Злочин агресії цілком виправдано вважають найтяжчим міжнародним злочиним, тому що становить серйозну загрозу миру і безпеці людства, посягаючи на людські блага. Власне і термін «міжнародний злочин» характеризує ведення агресивної війни. Заборона агресії фактично зафіксована у нормах міжнародного права, тобто численних деклараціях, резолюціях, статутах і положеннях тощо. Такі заборонні норми є імперативними, тому, відповідно до правил сучасного загального міжнародного права, відхилення від них неприпустиме. Сьогодні залишається питанням – які дії можна кваліфікувати як акт агресії і яким чином ознаки таких дій закріплені в міжнародному і вітчизняному законодавстві.

Розглянуті нами доробки, в яких висвітлюється злочин агресії, вказують на багатоаспектність цього поняття. Треба зауважити, що основними джерелами, де може бути якнайповніше висвітлена така дефініція відповідно до теми, є тлумачні словники, які розкривають це поняття у широкому розумінні, формуючи загальне уявлення. У вузькому розумінні злочин агресії розкрито в текстах міжнародних документів, що пов'язані із захистом миру і безпеки, а також окремі розділи кримінальних кодексів країн світу.

Агресія (фр. – *agressif* – нападник, войовничий) – усі види та форми незаконного, з огляду на Статут ООН, збройного нападу та застосування сили однією державою чи групою держав щодо суверенітету, територіальної або політичної незалежності іншої країни, народу [1].

Дослідження природи злочину агресії як одного з найнебезпечніших у ретроспективі сприяє створенню досконалого законодавства щодо попередження, заборони і санкціонування злочину агресії. У сучасному міжнародному кримінальному праві виникають труднощі належного упорядкування нормативної бази щодо злочинів проти людства, зокрема злочину агресії. Проблема в тому, що міжнародно-правові норми, які є основою для заборони застосування збройної сили та відповідальності за її порушення, були затверджені ще в ХХ столітті, є відповідна практика органів системи ООН та конкретних держав із тлумачення і правозастосування норм такого характеру – усе це великий і міцний фундамент для становлення сучасних інститутів протидії злочину агресії [2]. Привертає увагу дослідників також і практика Міжнародного кримінального суду, який уповноважений здійснювати розгляд міжнародних злочинів, зокрема тих, які сьогодні вчиняються на території України. Доцільно зауважити, що

наявна кореляція міжнародного і національного кримінального законодавства у цьому питанні може значно пришвидшити притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності. Однак зважаючи на те, що ця наукова стаття є оглядовою, наголосимо на правовій регламентації злочину агресії, адже її якість прямо впливає на реалізацію принципу невідворотності кримінальної відповідальності суб'єктів кримінальних правопорушень проти миру, безпеки та міжнародного правопорядку.

У XIX–XX століттях війна вважалася цілком виправданим зняряддям вирішення політичних питань і регулювання зовнішніх відносин. Проте під впливом гуманізації та усвідомлення наслідків ведення збройних конфліктів міжнародна спільнота прийшла до необхідності заборони агресії у міжнародному праві.

Переважає більшість науковців як перший правовий акт, який абсолютно заборонив війну, розглядають Паризький пакт (пакт Бріана-Келлога) 1928 року. До 1945 року цей документ мав універсальний характер, поки заборона агресії була значно розширена в Статуті ООН [3]. У статті 2 (4) Статуту ООН зазначено, що «усі члени Організації Об'єднаних Націй утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави...». Така норма сьогодні має декларативний характер, яка має суворо дотримуватися усіма державами-учасницями. Крім Статуту ООН, цей основний принцип закріплений у Декларації про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН 1970 року, а також у Заключному акті Ради з безпеки й співробітництва в Європі 1975 року [4].

Прецедентами покарання за акти агресії в міжнародних відносинах стали Нюрнберзький і Токійський військовий трибунали після Другої світової війни. Стаття 6 (а) Статуту Нюрнберзького трибуналу оголошує злочином проти миру «планування, підготовку, розв'язання або ведення агресивної війни або війни з порушенням міжнародних договорів, угод або запевнень, або участь у загальному плані чи змові для здійснення будь-якого з вищенаведених діянь» [5].

Відповідно до Резолюції ГА ООН № 3314 1974 року, у статті 1 визначено, що «агресією є застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності або політичної незалежності іншої держави, або яким-небудь іншим чином, несумісним із Статутом Організації Об'єднаних Націй» [6]. Застосування збройної сили державою першою в порушення Статуту є *prima facie* (з лат. – з першого погляду) свідченням акту агресії. Стаття 3 Резолюції містить перелік суспільно небезпечних діянь, які можуть кваліфікуватися як акт агресії і такий перелік не є вичерпним.

Статут ООН став джерелом норм і положень для Статуту Міжнародного кримінального суду (далі – Римський статут). У Статуті зафіксовано низку видів злочинів, які підлягають юрисдикції Міжнародного кримінального суду. Прикладом може слугувати VII розділ Статуту ООН «Дії щодо загрози миру, порушень миру та актів агресії». Саме тут визначено існування зокрема акта агресії і у відповідних статтях надані рекомендації щодо того, які саме дії треба розпочати, щоб досягти відновлення міжнародного миру й безпеки.

Стаття 5 Римського статуту називає злочини, які є підсудними органу міжнародного значення: «...юрисдикція Суду обмежується особливо тяжкими злочинами, які викликають занепокоєння всього міжнародного співтовариства. Відповідно до цього Статуту Суд має юрисдикцію стосовно таких злочинів:

- a) злочин геноциду;
- b) злочини проти людяності;
- c) воєнні злочини;
- d) злочин агресії...» [7].

Суд фактично здійснював юрисдикцію стосовно злочину агресії як тільки, згідно зі статтями 121 і 123, не було прийнято положення, що містить визначення цього злочину та встановлює умови, за яких Суд здійснює юрисдикцію стосовно цього злочину. Таке положення було узгоджено з відповідними положеннями Статуту Організації Об'єднаних Націй.

Тож 11 липня 2010 року у Кампалі (Уганда) для вирішення цього питання була прийнята консенсусом на 13-му пленарному засіданні Комісією RC/Res.6 Резолюція, яка послідовно розкриває поняття «злочину агресії», його основні особливості, а також визначає сукупність ознак, за якими суспільно небезпечне діяння кваліфікуватимуть як «злочин агресії». Резолюція є юридично важливим документом, тому що завдяки їй суд

може визначити склад такого злочину, окреслити сутність власне суспільно небезпечного діяння і призначити санкцію [8, с. 184–185].

Пункт 1 статті 8 bis Римського статуту встановляє, що «злочин агресії» для цілей Статуту означає «планування, підготовку, ініціювання або здійснення особою, яка в змозі фактично здійснювати керівництво або контроль за політичними або військовими діяннями держави, акта агресії, який у силу свого характеру, серйозності і масштабів є грубим порушенням Статуту ООН» [3].

У пункті 2 статті 8 bis висвітлено зміст поняття «акту агресії» та наведено перелік діянь, які кваліфікуються як акт агресії. Потрібно зазначити, що визначення «акту агресії» у пункті 2 статті 8 bis є практично аналогічним визначенню «агресії», прийнятому Резолюцією ГА ООН № 3314 від 14 грудня 1974 року, проте є деякі суттєві відмінності. Наприклад, основна відмінність полягає у тлумаченні «злочину агресії». У Резолюції ГА ООН подана така дефініція: «Агресією вважається застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканості або політичної незалежності іншої держави тощо» [6]. Проте в Додатку I Римського Статуту МКС передбачене конкретне і всебічно характеризує ведення і будь-які інші дії, пов'язані з агресивною війною як злочином проти людства. Перелік діянь, що кваліфікуються як акти агресії згідно з пунктом 2 статті 8 bis Статуту МКС, є аналогічним переліку актів агресії, який міститься у визначенні агресії, прийнятому Резолюцією № 3314 [6]:

а) вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не мала, що є наслідком такого вторгнення чи нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або її частини;

б) бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;

в) блокада портів чи берегів держави збройними силами іншої держави;

г) напад збройними силами держави на суходільні, морські чи повітряні сили або морські чи повітряні флоти іншої держави;

д) застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави відповідно до угоди з державою, яка їх приймає, в порушення умов, передбачених цією угодою, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;

е) дії держави, яка дозволяє, щоб її територія, надана нею у розпорядження іншої держави, використовувалася цією державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;

ж) заслання державою чи від імені держави озброєних банд, угруповань та регулярних сил або найманців, що здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави настільки серйозного характеру, що це дорівнює вказаним вище актам, або її істотна участь в них.

Безперечно, прийняття визначення агресії до Статуту МКС є вагомим кроком для всієї світової спільноти щодо підтримання і охорони миру і безпеки. Подана дефініція і закріплення її у багатьох документах міжнародного значення дасть поштовх до пошкваллення процесів заперечення ведення агресивної війни як абсолютно неприпустимого явища, проте у світлі останніх подій створюється враження, що ці приписи сьогодні існують дещо формально, а повинні застосовуватися на практиці. Але подана ситуація має негативні фактори і слабкі сторони. Стосовно держав, які не є учасниками Римського Статуту, Суд не може здійснювати свою юрисдикцію за злочин агресії, що вчинений громадянами держав-неучасниць Статуту або на їх територіях. Суд не може здійснювати юрисдикцію щодо акту агресії, який був вчинений державою-учасницею, якщо вона заявила про невизнання такої юрисдикції шляхом надсилання відповідної заяви Секретарю.

Безперечно, Рада Безпеки ООН на основі глави VII Статуту ООН має певні важелі впливу на загострення агресивних конфліктів, тобто за допомогою прийняття резолюції передати Суду ситуацію, яка включає злочини, вчинені на території не держави-учасниці або не її громадянами. Наприклад, Судан не є учасником Статуту МКС, проте Рада Безпеки використовувала вищезазване повноваження, коли передавала ситуацію щодо Дарфуру в МКС. Але такий механізм впливу на сьогодні є більше винятком, тому що таким чином ускладнюється процедура прийняття до справи.

Відповідно до ст. 12-13 Римського статуту, де зазначено, що суд може здійснювати юрисдикцію лише щодо злочинів агресії, вчинених через один рік після

ратифікації або прийняття поправок щодо агресії (прийнятих Резолюцією RC/Res.6), такі аспекти разюче послаблюють можливості МКС і міжнародного права в цілому щодо злочину агресії.

На думку Ю. Решетова, агресія, як міжнародний злочин особливо небезпечного характеру, що характеризується широкими масштабами і підвищеним рівнем суспільної небезпеки, передбачає винний умисел держави-агресора. Агресія – не результат ексцесів чи недогляду якихось посадових осіб, а наслідок продуманої і спланованої агресивної політики.

У Додатку III до Резолюції RC/Res.6 Конференцією було прийнято поправки до Римського статуту, де зазначено, що «агресія є найсерйознішою і найнебезпечнішою формою незаконного застосування сили». Конференцією також було вказано, що встановлення вини акту агресії вимагає розгляду всіх обставин у кожному конкретному випадку, включно з тяжкістю відповідних актів і їх наслідками, відповідно до Статуту ООН [7].

Треба наголосити, що інститут індивідуальної кримінальної відповідальності цілком адаптований для притягнення до кримінальної відповідальності осіб, винних у вчиненні агресії, злочинів проти людства, звичайних вбивств на території України. На сьогодні є всі підстави для ув'язнення представників політичних і військових кіл російської федерації, як це було зроблено свого часу із Радованом Караджичем, лідером боснійських сербів, який був звинувачений в геноциді. Дії російської сторони підпадають під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду, а також подано колективний міжнародний позов проти російської федерації щодо її воєнних злочинів, зокрема злочину агресії. Сучасні реалії створюють умови для численних міжнародних документів, прийнятих та неодноразово обговорюваних міжнародною спільнотою показати себе в дії, «оживити» існуючі механізми кримінального переслідування].

Висновки. Злочин агресії передбачений основними міжнародними документами, якими міжнародна спільнота виражає власну згоду щодо заперечення ведення агресивної війни. Однак сучасні реалії доводять зворотнє. Незважаючи на досить широку регламентацію злочину агресії, практика свідчить про наявність численних перешкод у притягненні винних осіб до міжнародної кримінальної відповідальності. Навіть розробка інституту індивідуальної кримінальної відповідальності жодним чином не впливає на процес розгортання широкомасштабного вторгнення країни-агресора Російської Федерації, політичними і військовими силами якої вчинено десятки злочинів на території України. Ключовим є те, що склади вчинених ними злочинів передбачені Статутом ООН та низкою інших міжнародних нормативно-правових актів. У ситуації, що склалася, є необхідність активізації міжнародного процесу притягнення винних до кримінальної відповідальності шляхом відкриття відповідного провадження та в подальшому оголошення таких осіб у міжнародний розшук.

Список використаних джерел

1. Словник основних термінів в міжнародному праві. URL : <https://www.naiu.kiev.ua/books/mg/slovník.html>.
2. Васюренко А. О. Аналіз особливостей складу злочину агресії в міжнародному кримінальному праві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2014. Серія 27. Т. 3. С. 168–171.
3. Статут Організації Об'єднаних Націй від 24 жовтня 1945 р. Департамент громадської інформації ООН. Київ, 2008. 69 с.
4. Заключний акт Ради з безпеки і співробітництва у Європі : акт № 994_055 від 10.08.1975. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055.
5. Agreement for the Prosecution and Punishment of the Major War Criminals of the European Axis, and Charter of the International Military Tribunal. London, 8 August 1945 : *The official site of ICRC*. URL : <http://www.icrc.org/ihl.nsf/FULL/350?OpenDocument>.
6. Резолюція ГА ООН № 3314 1974 року : резолюція № 995_001-74 від 14.12.1974. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-74.
7. Римський статут міжнародного кримінального суду : статут № 995_998 від 17.07.1998. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588.
8. Кибальник А. Г. Развитие определения агрессии в международном праве. *Библиотека криминалиста*. 2011. № 1. С. 181–188.
9. The History of the Draft Code of Crimes Against the Peace and Security of Mankind. URL: <http://www.cambridge.org/core/journals/israel-law-review/article/history-of-the-draft-code-of-crimes-against-the-peace-and-security-of-mankind/98743F12D97C36ACE99F35662AAC6F71>.
10. Jean Allain and John R. W.D. Jones. A Patchwork of Norms: A Commentary on the 1996 Draft Code of Crimes against the Peace and Security of Mankind. URL :

<http://www.ejil.org/pdfs/8/1/1401.pdf>.

11. Мохончук С. М. Міжнародна регламентація відповідальності за злочини проти миру і безпеки людства. *Кримінальне право, криміналістика і кримінологія*. 2012. № 1–2 (18–19). С. 76–81.

Надійшла до редакції 15.04.2022

References

1. Slovnyk osnovnykh terminiv v mizhnarodnomu pravi [Glossary of main terms in international law]. URL : <https://www.naiu.kiev.ua/books/mg/slovník.html> [in Ukr.].
2. Vasiurenko, A. O. (2014) Analiz osoblyvostei skladu zlochynu ahresii v mizhnarodnomu kryminalnomu pravi [Analysis of the peculiarities of the crime of aggression in international criminal law]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya : Pravo. Seriya 27*. Vol. 3, pp. 168–171. [in Ukr.].
3. Statut Orhanizatsiyi Obyednanykh Natsiy vid 24 zhovtnya 1945 r [Charter of the United Nations of October 24, 1945]. Departament hromadskoyi informatsiyi OON. Kyiv, 2008. 69 p. [in Ukr.].
4. Zakliuchnyi akt Narady z bezpeky i spivrobotnytstva u Yevropi : akt № 994_055 vid 01.08.1975 [Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe: Act 4994_055 of 01.08.1975]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055. [in Ukr.].
5. Agreement for the Prosecution and Punishment of the Major War Criminals of the European Axis, and Charter of the International Military Tribunal. London, 8 August 1945 : The official site of ICRC. Retrieved from: <http://www.icrc.org/ihl.nsf/FULL/350?OpenDocument>.
6. Rezoliutsiya HA OON № 3314 1974 roku [UN General Assembly Resolution No. 3314 1974]: rezoliutsiia № 995_001-74 vid 14.12.1974. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-74. [in Ukr.].
7. Rymyskyi statut mizhnarodnoho kryminalnoho sudu : statut № 995_998 vid 17.07.1998 [Rome Statute of the International Criminal Court: Statute No. 995_998 of 17.07.1998]. URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588. [in Ukr.].
8. Kybalnyk, A. H. (2011) Razvytye opredeleniya ahressyy v mezhdunarodnom prave [Development of the definition of aggression in international law]. *Byblyoteka krymynalysta*. № 1, pp. 181–188. [in Rus.].
9. The History of the Draft Code of Crimes Against the Peace and Security of Mankind. URL : <http://www.cambridge.org/core/journals/israel-law-review/article/history-of-the-draft-code-of-crimes-against-the-peace-and-security-of-mankind/98743F12D97C36ACE99F35662AAC6F71>
10. Jean Allain and John R. W.D. Jones. A Patchwork of Norms: A Commentary on the 1996 Draft Code of Crimes against the Peace and Security of Mankind. URL : <http://www.ejil.org/pdfs/8/1/1401.pdf>.
11. Mokhonchuk, S. M. (2012) Mizhnarodna rehlementatsiia vidpovidalnosti za zlochyny proty myru i bezpeky liudstva [International regulation of vigilance for evil deeds against the world and the security of people]. *Kryminalne pravo, kryminalistyka i kryminolohiia* : zb. naukovykh statei. № 1–2 (18–19), pp. 76–81. [in Ukr.].

ABSTRACT

Dariia Lazareva, Andrii Melnychenko. The concept of aggression in international law: historical and legal analysis. The scientific article focuses on the legal regulation of the crime of aggression, which is justified by reports of one of the most serious international crimes. Data between crimes is a serious threat to peace, security and international law and order. The authors have studied international documents that provide for the composition of the crime of aggression and have an imperative ban on its commission. The crime of aggression has been multifaceted with reference to the historical aspect and texts of major international documents that reveal the essence and content of the crime of aggression, as well as provide actions, the commission of which is the basis for qualifying the crime of aggression.

Despite the fairly broad regulation of the crime of aggression, practice shows the presence of numerous obstacles in bringing guilty persons to international criminal responsibility. Even the development of the institution of individual criminal responsibility in no way affects the process of unfolding the large-scale invasion of the aggressor country of the Russian Federation, whose political and military forces have committed dozens of crimes on the territory of Ukraine. The key thing is that the composition of the crimes committed by them is provided for by the UN Charter and a number of other international legal acts. In the current situation, there is a need to activate the international process of bringing the culprits to criminal responsibility by opening the relevant proceedings and subsequently declaring such persons on international wanted list.

Keywords: *crime of aggression, International Criminal Court, institute of individual criminal responsibility, crime against humanity, war crime, UN Charter, UN GA Resolutions.*